

BLIŽŠE KO
CHRISTU č.15

HRICH

CENA
50 hal.

Preložil O. Peja. Lostomir.

Či je hrich?

Žijeme v dobe, ktoru predvidzel už prorok Izaia: „Beda vam, ktorí povedace zlemu dobre a dobremu zle, kladuc cmu za švetlo a švetlo za cmu, pokladajuc horke za sladke a sladke za horke.“ (5, 20.)

Moderni človek ňeuznava hrich. Zvik je povedac: „To že je hrich, že mi še ľubime? To že je hrich, že me opaterni? že sceme mac radosc zo života? Ňe! To ľem kňaži straša dzeci s hrichom. Ale mi še už takich straškov ňebojime. „Ňebojime še hricha, ba milujeme ho.“ Višmiva še taki človek z tich, ktorí še hricha boja, jak stoji napisano už v Starom Zakoňe: „Hrišil mi, ta co zloho še mi za to stalo?“ (Sir. 5, 4.)

Kedz sceme še zachranic od večnej škodi, ňesluchajme, co ľutori človek, ktorí jak mucha dňeška je a na jutre ňebudze, ale pristupme ku prameňu večnej pravdy.

I. Jasni predstavi.

Nachadzame jich v knižke, z ktorej sme še učili jak dzeci a ku ktorej bi sme še mali vracac često: v katechizmuše. Tam čítame:

Co je hrich?

**HRICH JE VEDOME A DOBROVOLNE
PRESTUPEŇE ZAKONA BOŽOHO.**

Co še stalo bezdzečne, proci voľi abo nevedomky, to ňe je hrich. Nevedomosc hrich ňerobi, chibaľ, by ju dakto sam zaviňil.

Šicki hrichi ňe su rovnak veľki; su hrichi ľehki a hrichi čežki.

Kto še dopušči hricha čežkoľo?

**ČEŽKOHO HRICHA ŠE DOPUŠČI? KTO
PRESTUPUJE ZAKON BOŽI VO VECI VAŽ-
NEJ A TO CAĽKOM DOBROVOLNE A S
JASNU VEDOMOSCU, ŽE HRIŠI ČEŽKO.**

Hrich čľovek zrobi ňe ľem zo skutkom, ale i zo slovom, abo s pomišľaňom, alebo kedz ňezrobi dobre. Evanhelista Matfej (12. 36. 37.) napisal: „Ale povedam vam: Z každoľo slova prazdnoľo, ktore ľudze prehvarja, vidaju rachunok v dzeň sudni,“ bo zo slov svojich budzeš opravdani a zo slov svojich budzeš odsudzeni.

Alban Štolz piše o mišľenkoch a žadoscoch: „To je čudna vec s mišľenkami a žadoscami; vekšina ľudzi sebe z ňich ňič ňerobi. A preči práve oni su vlastne krev duši a podľa toho jaka je krev, taka je duša, dobra, abo zapsuta. Keľo važa mišľenki pred Bohom, poznaš z toho, že ktori su najveľši hrichi? Hrichi proci Duchu Svjatomu. A kedz hľedaš v katechizmu, že ktori to su, najdzeš, že

skoro šicki su hrichi v mišlenkoch. Šak i veľo anhelí staľi še djablami a prekľatimi, ňe preto, že ozdaj podpaľili, abo dakoho zabiľi, ale zato, že zhrišili v mišlenkoch i s vnutornu hordoscu (pichu).

Kedz uhľare paľa uhľe, tedi je šicko prikríte s hľinu i ňevidno plameň a preči oheň hori i spaľuje drevo. — Tak samo moľže v tebe horec hrich a zožirac tvoju dušu, že še podľa farbi, pachu i ostatňich vlastnosti rovna tomu čarnomu v pekľe, ktorí jak plameň hruboho hrichu ukazuje še pred švetom.

Skumaj važne, či nehorí v tebe taki plameň pekelní, či ňeroztočuje a ňezožira tvoju dušu picha, abo marnosc a samolubosc, zavisť a škodoradosť, zatvardzeli hňiv, abo ardzave lakomstvo, abo žadosťi jaki ma nalpa, abo pes. Teľo je iste, že tišic ľudzi, ktorí su v cemnici, ktorí ňikda ňestaľi pred sudom, ktorí su vo veľkej poľlivosci pred švetom a tak i umiraju, — su pred vľeveducim Bohom ňekonečne horľi a odsudzena jak mnohi v cemnici.

Je to čudna vec s dušu. Ľehko vidziľ, že jaku tvar maju druhi ľudze, ale tvoja vlastna tvar je moľže i britka a ňepozorujeľ to. Potrebujeľ na to džveredlo. Take džveredlo je svate Pismo. Džveredlom je i život svatich, tiľž i život poboľžnich krescanov okolo tebe; moľže i tvoja vlastna mladosc, kedi ľi

bul u peršoho sv. Prijímaňa. Lem sebe to porovnaj, jaki si bul tedi a jaki si teraz. A takim džveredlom je i to, co druhi ľudze o tebe hutorja: nedumaj sebe, že to šicko nacigaňeno.

Z čoho še običajňe spovedaš, ňe je može taki veľiki hrich, jak to z čoho sebe ňerobiš sumeňe, na co ani nedumaš a z čoho še preto ani nespovedaš: to najhorše a najjedovatejše je to, co tak zrostlo s tvoju dušu a s tvojim životom, že to už aňi nečuješ jak daco nedobroho, na prikľad tvoja pichá, samolaska, žadosc po smišelnich rozkošoch, tvoja zavisť, ľenivosť, nedbanľivosť v povinostoch, ciganstvo, faľešnosť, hrišni zisk, ohvarjaňe, hamišstvo ňešňešiteľne čudarstvo, strach pred posudkami ľudskimi, oblescnosť i tak ďalej.

Daj sebe poradzić od apoštola: „Kebi sme sami sebe sudziľi, Boh bi nas nesudzil“, a začni išče dneška robic porjadok vo svojim sumeňu, bo može že si to vo svojim živoce važňe nerobil.

„Nič zľoho mi nezrobil“.

Dumaš, že s totu vihvarku obstojiš pred sudom Božim? Paľe! Heli nič zľoho nerobil, lem zaňedbal vichovu svojich sinov a Boh potrestal šickich troch so šmercu.

Onen židovski kňaz a ľevita, ktorí išľi z Jeruzaleme do Jericha a vidzeli čľoveka

polomertvoho a ochabíli ho ležec, nič zloho
ňerobili a už jich dakto za to pochvaľil?

Sluchaj, co hutorí Sin Boží o tich, ktorí
nič zloho ňerobili: „Každy strom, ktorí ňe-
prinaša ovoce dobre, budze vycati a na oheň
šmarení.“ (Mat. 7. 19.)

Pristupil vecka tiž ten, ktorí dostal talent
jeden a povedal: „Paňe, znal mi, že ší člo-
vek tvardí, ktorí žňeš, dze ší ňesadzil a zbi-
raš, dze ší ňerozsipal. I bal mi še a odišol a
skril mi talent tvoj do žemi; paľe tu maš,
co je tvoje.“ A Pan odpovedzel jomu: „Slu-
žobniku ňepočľivi a ľeňivi, vidzel ší, že žňem
dze mi ňesadzil a zbíram, dze mi ňešal? Mal
ší dac peňeži mojo kupcom a ja prišedší vžal
bi s interešom co je mojo. Vežmijce tedy
od ňoho talent a dajce tomu, ktorí ma dze-
šec talenti. Bo každomu, kto ma budze dano
a budze mac hojňe, tomu aľe kto ňema, budze
odňato i to, co ma. A služobňika ňeužitočného
šmarce do cmi vonkajšej; tam budze plač a
škripane zubov.“ (Mat. 25. 24-30.)

Potom povi tim, ktorí budu na ľevej stra-
ňe: „Idzce odo mňe zlorečeni, do ohňa več-
ného, ktorí je pripraveni dijavoloj i anhelom
joho. Bo lačňel mi a ňedali sce mi jesc;
smedni mi bul a ňedaľi sce mi pic; prichodzi
mi bul a ňeprijali sce me; nahi mi bul a ňe-
ošacili sce mňe; chori a v cemnici mi bul a
ňenavčivili sce me.“ (Mat. 25. 41-43.)

„Kto tedi zna robic dobre a nerobi, tomu je to hrichom.“ (Jakub 4. 17.)

K tomu dodava sv. Jan Zlatousti: „Kebi si mal služobnika, ktorí bi nebul aňi živan, aňi hrač, aňi pijak, ale verni, cichi, skromni a žadneji bi na sebe nemal chibi, ale šedzel bi doma lenivo a co robic bi mal bi nerobil, nikto isce nepovi, žebi ten ničomni sluha nezaslužil porjadneho trestu i kebi nič zloho nebul зробil.“

A ti si služobnik Boži.

II. Zloba hricha.

1. HRICH JE ZBURA PROCI BOHU.

Absolon se dopuščil vzburi proti svojomu dobromu otcovi Davidovi. Každí odsuzuje joho nepočlive jednaňe. Ale co je David kraľ proti Bohu nekoňečnomu? Co som ja v množstve obivateľov caloho našoho mesta? Co som ja, kebi mi se porovnal s obivateľami calej našej krajini? Co som ja proti calomu ľudstvu, ktoroho narachovaľi 1800 milióni? Co je tiž cale ľudstvo proti calej žemeguli? Co je naša žem s porovnaňim zo slunkom, ktore je milion raz vekše? Co je i našo slunko, kedz každa hvizdočka, ktora švici na nebi, je tiž take slunko a mnoha je vekša jak slunko a mnoha je tak daľeko, že ju s holim okom aňi nevidzime. Co je cali švet oproci neprehľad-

ním zastupom nevidomích tvorov, duchov, stvoreních podľa obrazu Božoho.

A to šicko: vesmir vidomi a svet nevidomi, Boh stvoril jednim, jedinkim slovom. — A proci tomu nekoňečnomu Bohu všehomucomu povstane bidni chrobak-človek a poveda: „Bože, nebudzem tebe služic!“ Jaka to opovažlivosc! Čudujeme se, že nas Pan Boh nepotrestal v okamžiku peršoho hricha, že se zem neotvorila a nas nepreholtnula, že nas slunko nespafil, že nas blesk nezašahnuł, že nas anhel Boži v okamžiku nezabil. — Ne, naopak, Boh poručil žemi, žebi vidavala plodi, žebi nas živiłi; rozkazal anhelu svojomu, žebi nas opatroval až do dňešneho dňa. O, nepochopiteľne miloserdenstvo Bože!

2. HRICH JE NEDZEČNOSC.

Veľike slovo poveda Boh: „S večnu lásku miloval mi tebe.“ Co to znači s večnu lásku? Kto dumal na tebe pred 80 rokami? Kto dumal na tebe pred tisíc rokami? Kto dumal na tebe pred milion rokami, kedi nebulo išče šveta, aňi slunka, aňi hvizd? Lem Boh bul vtedi vo svojej večnej dokonalosci a už vtedi dumal na tebe, už vtedi mal v umislu: stvorim totu dušu, dam jej milosci a učinim ju účastnu mojej večnej blaženosci. — To znači slovo: „S večnu lásku miloval mi tebe.“ Za taku lásku bi človek mal večne buc dzečni.

I džvir je dzečni, kec mu daco dobroho preukážeme. Ale na nas žaluje sam Boh:

„Sinov mi vichoval, vivišil,
ale oni opooverhnuli mňa.

Zna bik hospodara,
i osel jašle svojho pana,
Izrael mňa ale ňezna,

ľud moj rozumu ňema.“ (Is. I. 2. 3.)

Ale kebi mi ľem s hrichom zapomľi na dzečnosc. Vecej sme zrobiľi. Predstavme sebe dzecko, ktoromu laskavi oceľ kupil novi oblek. Dzecko je ňespokojne, roztarha šati, šmari jich na žem a pošľape po ňich. Zname sebe predstavic vekšu ňedzečnosc? Ale mi še dopušćili vekšej nedzečnosci.

Boh nam dal oči. Veličeznosc Božej mudrosoci je oko. Tak učelne je зробeno, že najveķši učenci ňehodni še prekajac nad takim dilom, čo čľovek s calu svoju nauku a vedomoscu ňezna oko napodobňic. Boh ci dal oči. Ňemušel ci jich dac. Keľo ľudzi už ošľeplo. Ňemožu sebe narikac. Boh dal, Boh vžal, on je Panom. Jak veľku cenu ma tento dar Boží. Boh ci to dal z čistej laski bez zasľuħi tvojej. Ale beda, co si зробil? Užival si dar, žebi si uražil darcu, Boha. Keľo hrichi si зробil s očami. Jaka to nedzečnosc.

Boh ci dal ucha a jazik, žebi si čul a ħutoril joħo slavu. Jak bidni su ħľuchoňemi.

Kedz sme študovali bohoslovecki nauki, učili sme še tiž porozumec še z ħľuchoňemi-

mi. Medzi našimi školarmi bolo jedno dzivčatko daz ošemročne, ktoroho dzivčatka ocec bul bohati fabrikant. Ocec vihlledal nejslavnejšich dochtorov, žebi uzdravił dceru, — bul ochotni obetovac i šicok svoj majetok, žebi ľem nadobudla sluch. Ale nadarmo. — Tebe dal Boh dar sluchu a reči. Ale beda i tote dari ší užival, žebi ší uražil darcu, Boha.

Boh ci dal ruki i nobi. Jak bidni su žobra-ci, ktori ztracił ruku, alebo nohu. Žadna зробena ruka, alebo noha jim nenahradzi dilo Bože. Jak dzečni maš buc, že maš zdravi udi. Ale i jich ší užival, žebi ší chodzil na mesta, dze hrožilo tvojej duši nebezpečenstvo, žebi ší šahal po cudzom majetku. Chasnoval ší dar, žebi ší uražal Boha.

Boh ci dal rozum, s ktorim ce povišil nad šicki ostatni tvorí. A na co ší chasnoval rozum? Može na to, žebi ší uvažoval, jak bi ší mal prestupic zakon Boží?

Boh ci dal dobrich rodičov, dal ci svjati Tajni (svjatosci), dal ci Službu svatu a mnoho všelijakich darov, ale menuj mi dar, ktoroho bi ší nebol užival, abi ší uražil Boha?

Kedikoľvek išla sv. Františka Rimska okolo domu hrichu, skoro zomdlivala od bolesti a povedala: „Paťce, dom nevdzeku!“ — A preči toti dzivki často hrišili z bidi. Tebi šak Boh dal dosc ku životu a išče vecej ci pridat a jak nedzečni ší ku ňomu bul!

3. KTO HRIŠIL? UKRIŽOVAL ISUSA CHRISTA ZNOVU. (Žid 6. 6.)

Kedz človek zhrišil, Boh ho mohol všetkým spôsobom oslobodiť: Moh ľudstvu darovať dlh, moh sa uspokojiť so zadosťučinením i nedokonalím.

Tim bi nam mal ukázať svoje milosrdenstvo, ale ne svoju spravodlivosť a ne bridotu hriechu. Ale On neušetril ani svojho milovaného Sina a na ňom trestal hriechi našo. Teraz, keď vidíme, jak Sin Boží v bolesťoch sa zviaha a s krevu sa znoji a volá: „Otče, keď možno, odejmi ten kalich odo mňa.“ A otec ho neodníma; keď čujeme Vikupiteľa na križi volať: „Bože mój, Bože mój, čom si me opúšťať“ — teraz až vidíme, čo je to hriech.

„Päť to ti zrobila!“

Vipravuje sa o istej žene, ktorá za dlhé roky vedľa života hriechu, že jej raz večer prišla myšlienka: „Pomôž mi sa zaš jedno Bohorodice Divo!“ To už dlho vona nerobila. Pomôkla sa „Bohorodice Divo“ a poslala spás. Toto Bohorodice Divo jej ozdaj u Boha vypožičalo okremnú milosť. V noci jej sa snilo, že prichádzajú do jej komnaty dva vážni postavy, ktorí nešli trunu, postavili ju pred jej postel, snali verch a povedali: „Päť, toto ti zrobila!“ A čo videla v trune? Isusa Christa, pokritého s ranami a skervaveného tak, že nebolo na

Ňim podobi. Bcz sebe tresla ťe od boľesci a strachu. Prebudzila ťe doraz, padla na ťem a plakala a horki slizi viľivala nad svojim hriťnim ťivotom. Vťe ťe jej ozivalo v uchoch: „Paľe, to ti зробила!“ Plakala calu noc a na druhi dzeň probovala v dobrej spovedzi uľac kus balzamu do ran Isusa Christa. A kedz pozdnejťi pribľiťilo ťe ku Ňej pokuťeňe, vťe sebe spomla na slova: „Paľe, to ti зробила!“ A v tim naťla teľo moci, ťe odoľala ťickim vňuknucom zloho.

III. Nasledki hrichu.

1. Hrich ťmertelni obkrada ľľoveka o milosc poťvecujucu. S miloscu poťvecujucu stavame ťe dzecmi Boťimi. Kto ľeťko hriťi prestava buc dzeckom Boťim. Uť ťe Ňemoťe modľic „Otľe nať“, je najubohejťa ťirotu. Milosc poťvecujuca je ťvetlo. Hrich uverhuje ľľoveka do cemnoti.

Milosc poťvecujuca je krasa. Prorok Jeremiať Ňemoťe najsc dosc silnich slov, ťebi vipovedzel ťicku bridotu hrichu. Poveda: „Ktori chovani buľi v ťarlace, objimaju hnoj!“ (Plaľ. 4. 5.)

S miloscu poťvecujucu ťe stava duťa chramom Boťim. „Ňeznace, ťc sce chramom Boťim, a ťe Duch svjati vo vas prebiva? Chram Boťi svjati jest a ten sce vi!“ Hrich zneťveci chram Boťi. Kedz za vojni najkraťi chrami

buľi zapaľeni, popaskudzeni, premeňeni na mastalňe — to je ľem slabi obraz toho, co robi hrich v ľudskim ťercu.

Milosc poťvecujuca je ťivot nadprirodzeni. Hrich ňřivoči tento ťivot. „Mať meno jek kebi ťi ťil a ti ťi mertvi.“ (Zjav. 3. 1.)

To robi hriťňik, jak mu vitika Boľ u proroka Jeremiaťa:

„Rozkajaj ťe ňebo nad tim a brani jeho roz-
ťalce ťe barz,

— poveda Hospodř —

bo dvoje zlo зробil muj narod:

Mňe opuťčil, prameň ťivej vodi a kopali sebe
studňe rozpukani,
ktori ňemoľu trimac vodu.“ (Jer. 2. 12. 13.)

Ťivot nadprirodzeni mame zo spojenia s Isusom Christom, ktori poveda: „Jak konar ňemoľe mac ovoce sam od sebe, kedz ňezostaňe v pňu, ta aňi Vi jestli ňezostaňece vo mňe. Ja vinovi som peň, Vi sce koňare; kto zostava vo mňe i ja v ňom, ten prinaťa ovoce mnoho. Jestli, kto vo mňe ňezostaňe, viťmareni budze voň jak haluľ, i uschňe i zoberu ju a ťmarja na oheň a budze horec.“ (Jan 15. 46.)

Pre hrich ťe konar odorve od pňa. Co mu tedi zostava? Spreje, vischňe a horec budze vo večnim ohňu.

2. Hrich obkrada čľoveka o zasluhi pre ňeho. „Kedz ťe odvraci spravodľivi od svojej spravedľivosti a kedz budze robic

nepravosc, na žaden spravedlivi skutok joho, ktorí dakedi zrobl, ne budze pametano; pre virolomnosc, ktorej se dopuscil a pre hrich svoj, ktorí zrobl pre nich umre.“ (Ezech. 18. 24.)

Žebi viroučna pravda bula jasna treba sebe tu oprovnac toto. Duša v milosci pošvecujucej jest jak uhle, ktore je v živim žaru, alebo ohnu. Kedz toto uhle zasipeš s popelom (leckim hrichom) oheň zostava. Kedz zaleješ uhle s vodu (hrichem šmertelnim) oheň zahašne. Zostava ale ešče uhle. Kedz rozrobiš znovu oheň, uhle zaš budze horec. Podobne ožiju zasluhi, kedz se hrišnik nazad ku Bohu obraci.

V stave hricha šmertelnoho člověk sebe nemože ziskac ani novi zasluhi. Člověk ten pracuje, namaha se, ale šicka joho praca je bez ceni pre večnosc. Žarovka (elektricka hruška-lampa) može buc sebe lepša, ale kedz nit spojeňa so zdrojom elektriny, nebudze švicic. Tak samo i člověk sebelepši, kedz zhrišil, prerušil spojene s Bohom tak nema zasluhi pre večnosc.

Jednoho staroho člověka se pitali keřo ma roki. So slizami v očoch odpovedzel: „Dzešec roki mam, bo ostatne roki mi prežil v hrichu šmertelnim. Toti roki su stracene pre večnosc.“

Jaka to škoda, stracic lem jeden dzeň pre večnosc.

3. Hrich zacementňuje rozum, oslabuje voľu a robí z človeka otroka. Boh vitika nevernej duši: „Roztarhala si svjazki moju a povedala si: „Nebudzem služic.“ (Jer. 2. 20.) „Zato, že si neslužil Hospodu Bohu svojomu v radosci, budeš služic nepraceľu svojomu v hladu, smedu a v nahoce a vo všelijakom nedostatku.“ (5. Mojž. 28. 47.) „Kto hrich robí, otrokom hricha jest.“

„Banzo“.

Je to brazilske slovo a znamena: bezmer-na, horuca tužba po domove, zarmutok až ku šmerci, ktorí prichádza na čarných ľuďoch, keď jak otroci muša služic v cudziňe. Toto slovo vijadruje najlepší stav človeka v šmertelnim hrichu. Opravdu jak otrok v cudziňe slúži a horuca tužba po domove duši, po Bohu, zarmutok až ku šmerci ho muša napelnič.

Ale hrišník poveda: „To ne je tak, ja zhrišil a za to nečujem se neščešlivim.“ Dvaraz beda tebe! Dvaraz bidni je chori, ktorí nežna, že je chori. Keď ho trapi choroba, bude hľadac ľik. Keď je ale choroba zakerna, že ju chori nepozoruje, uverľne ho neočekavaňe do šmerci. Tak to jest i s tvoju dušu.

Za to poveda sv. Augustin: „Nit vekšoho neščesca, jak ščesce hrišníka.“

4. Hrich šmertelni uverľuje človeka do večného zatracenja. „Strašne

jest upadnuc do ruk Boha živeho.“ (Žid. 10. 31.) Kto v šmertelnim hrichu umre, tomu po-
vi Boh: „Odstup odo mne do ohňa večneho.“
(Mat. 25. 41.) „Do cemnoti, dze je plač i škri-
paňe zubov.“ (Mat. 22. 13.) „Dze plameň ne-
hašne a červ neumira.“ (Lukaš 10. 24.)

5. Časni tresti. Oheň pekelní meta
svoj plameň i na tento švet. Jak dobri člo-
vek už v tomto živoce čuje daco s radosci
ňebeskej, tak i človek zli a hrišni čuje už
za živa daco z muk pekelních. „Nemušice
kazac o pekľe, ja mam peklo vo svojim šer-
cu,“ pisal jeden mladenec. A toto peklo v
šercu bul hrich. „Sužeňe a uzkosc pridze na
každu dušu človeka, ktorí robi zlo.“ (Rim.
2. 9.) „Bezbožni nemaju pokoja, poveda Hos-
pod.“ (Izr. 48. 22.) „Bezbožni su jak roz-
burene more, ktore še nemože uspokojic, kto-
roho volni vimetuju namuře a blatu.“ (Is. 57.
20.) „Povedaju: pokoj, pokoj a nit pokoja.“
(Jer. 6. 14.)

„Scihac ce budze zloba tvoja a tvoj odpad
budze treba trestac. I doznaš še i zakušiš,
jak zla a horka jest to věc, opuščic Bohu
Hospoda svojho.“ (Jere. 2. 19.)

„Smerc, choroba, bida — to su nasledki
hricha. Skerze jednoho človeka prišol hrich
na švet a skerze hrich šmerc.“ (Rim. 5. 12.)
Učenci nam povedaju, že približne každu se-
kundu umre jeden človek, za hodzinu tedy
umre 3600 ľudzi. Keľo je to boľesci, keľo

sľiz a narikaňa. Pridajme ku tomu šicki boľesci šickich chorich na švece. Raz mi bul v špitalu, dze jedna chora od večera do rana kričela: „Zabijce me!“ tak veľki buľi jej boľesci. — Kelo chorich v dňešnej noci svijalo še bez spaňa u veľkich boľescoch! Kelo chorich už bulo na švece a keľo jich ešče budze až do konce šveta! Vežmijce ku tomu ešče bidu šickich opuščenich širót, šickich nežaměstnanich, šickich uvežňenich, šickich čerpjacich. A vecka uvažujme, že toto more cerpeňa je nasledkom jednoho hricha.

Kto je ten, ktorí tak veľki trest na hrich uvaľil? Ne dajaki kruti panovník, ale Boh, Otec, ktoroho láska ku človeku je vekša jak láska šickich otcov dohromadi. Jak veľike zlo muši buc hrich, kedz nuci najľepšoho otca ku takemu trestaňu!

Kto uvažuje o zlobe hricha, muši dac za pravdu svatomu Tomašovi Akvinskemu, ktorí povedal: „Jednu vec nijak pochopic nemožem, jak je to možné, abi človek, ktorí ma na sebe šmertelní hrich, može še ešče šmijac a vešeli buc.“

6. Najvekši dočasni trest. Odmena hrichu na timto švece je novi češši hrich.

„Nedbal ľud moj hlasu mojho. Ochabil mi tedi jich radoscam šerca, podľa svojej dzeki mohľi chodzic.“ (Ž. 80. 13.)

Naša prirodzenosc je zapsuta a ku hrichu nakloňena, — perši hrich ju zapsuje išče horši.

„Často opakovaní hrichi spôsobuje zvik; zvik skoro nuci ku skutku; toto nuceňe spôsobuje ňemožnosť konac inšak; tota ňemožnosť spôsobuje zúfalstvo a zúfalstvo vedze ku zatračeňu.“ (Sv. Bernard.) To su neščešľivi gariďi do prepasci pekelnej!

„Oh, kebi hlava moja voda bula, a moje oči studňa sliz, žebi mi dňom i nocu plakal nad ranami ľudu mojho!“ (Jer. 9. 1.)

IV. Zachrana.

Vo Franciji je veľke stare mesto a menuje še Tulus. Tam je stara jedna kniha, v ktorej je napisano, co še stalo za starich časoch v tomto mesce. V tej knihe še vipravuje: Žil raz jeden plani, pohoršľivi parobok a ten raz vo svojej bezbožnosti išol predvečarom na poľo a tam začal hrozně prekľinac a Bohu še ruhac; ba vo svojom šalenstvi vicaľnul i svoju šablu proti ňebu a volal ku Bohu: Zabij me, kedz ší Boh a kedz maš moc! A odrazu znaša še pomaľi šňihobili ľist z neba a zostal ľežec pri nohoch ruhavca. Ten zo začudovaňom zdvihňe ľist a na ňom stoja slova zo zlatimi literami: Pomiluj mňa, Bože!

Užasnul nad tim parobok, že jak može Boh buc taki dobri, že tak veľikomu hrišnikovi ponuka ešče svoje miloserdenstvo. Žaľ, dovera, slizi a laska vitriskľi z jeho duši, jak

voda tedi zo skali, kedi se jej Mojžiš (Mojsej) dotknul zo svoju palicu. Kľeknul a dzekoval Bohu a chvalil Ho pre veľiku Jeho dobrotu — vracil se domu, obracil se a calim šercom a vid život svati až do svojho blaženoho konca.

Oh, krescaňe, to nebula pripovidka, ktoru si tu čital. To su dejini caloho ľudstva. Ten parobok to je ľudstvo so svojima hrichami a zo svoju bezbožnoscu a ten bili list, to je Sin Boži, ktoroho Otec nebeski z neba poslal. Ne zo zlatom, ale z vlastnu kervu oznamil nam odpuščeňe a smil hrichi našo. (Alban Stolz.)

„Či to voľa moja, šmerc bezbožného — á ne, abi se obracil od cesti svojej a žil?“ (Ez. 18. 23.)

„Žijem ja, hutori Hospod' Boh, nežadam šmerc bezbožného, ale abi se odvracil bezbožni od cesti svojej a živi bul. Obrace se, obrace se od svojich draň barz planich'...“ (Ez. 33. 11.)

Co Spasiteľa najvecej pociťuje.

„Aňi neveriš jak me ceši, buc Spasiteľom. V tom nachadzam svojo opravdove uspokojenie a cim hľibši duša klesla, tim ľepši se mi prida pre mojo d'ilo vikupiteľske. Kedz su hrichi raz odpušcene, premeňuju se pre dušu na prameň milosci, pretože su prameňom ustavič-

nich ukonov pokornosci. Šicko pomaha pracovac na zdokonaleňu tejto duši i jej nedokonalosci; z nich še staňu v mojich rukov drahokami, pretože ja jich premeňujem v skutki pokori, ku ktorim navadzam dušu. Kebi ľudze, ktorí stavaju chižu, znali premeňic zmetaňinu a riň na dobre stavivo, jak bi buľi radi. A paľe verna duša s moju pomocu to može: jej chibi naj su sebe češši i paskudnejši, stanu še stavebnimi kameňami v budove jej dokonalosci.“ (Isus ku Benigne Consolate.)

Sv. Jeronim a Isusko.

Znace legendu o sv. Jeronimu a Isuskovi?

Sv. Jeronim kľečel u jasličok cali pohružení do modľitbi. Medži nim a Isuskom rozpredla še bešeda:

„Jeronim, daruj mi daco!“

„Ale Hospodi, šak už mi ci daroval šicko. Moj život, moje šili, moju česc — šicko je Tvoje.“

„Jeronim, daruj mi daco!“

„Co, Hospodi? Či ozda je v mojim šercu dajake tajne pohnuce, ktore Tebe ešče nepatri?“

„Jeronim, ochabjaš coška sebc, nedavaš mi, co bi ja chcel.“

„A co chceš, Bože muj?“

„Jeronim, daj mi svojo hričič!“

Šerco Christa Carja je to same šerco jak Isuskovo. Tiž i tvoji hričiči sce. Polož jich vo sv. zpovedzi s doveru na Božske Šerco a potom bojuj statočne za krasu a čistotu duši svojej podľa hesla sv. Ludvika: „Radšej umrie jak zhrišic.“

Maj doveru!

„Duša nema nikda mac strachu pred svojim Bohom. On je vše hotovi preukazac miloserdnstvo a šerco tvojoho Isusa še najvecej poceši, kedz može večnomu Otcu svojomu privejsc co najvekše čislo hrišňikov. — Kedz sce mi dachto zrobie veľiku radosc, naj doveruje v moju lasku; kto chce mi pripravic radosc vekšu, naj v nej doveruje vecej; a kto doveruje vecej; a kto mňa chce pocešic najvecej, naj v dovere v moju lasku nekladze žadni medze.“

„Najvekša škoda, ktoru ďiavol dušom robi jest, že ju po hričicu zvedze do nedoveri; bo dokedi doveruju, maju otvorenu drahu. Je isto, že sto hrišňikov mňa uraža vecej jak jedin. Ale nedovera jednoho bi moje šerco zraňila hlibši, jak hričiči šickich ostatňich.“

„Kebi ľudze znaľi, jakoho bezpravja še dopuščaju oproci Bohu, kedi pochibuju o Joho Božskej dobroce. Naj su hričiči mojich tvorov

sebe vekši, naj su ohromní a něščíteľní, ja ustavične hotoví jim ně ľem odpušćic, ale j na něch zabudnuc, kedz še hřišńík ku mńi obraci. Mišľiš, že ja bi moh buc tak tvardi, žebi mi nězapomnul zlo, ktore duša зробila, kedz za to uprimně ľutuje? Kedz tak zmišľáš, něznaš moje šerco, ktore prahně po ubohich hřišńíkoch, ponahľa še jim naproci, nakedi jim v duši kľučí žadosc vracic še nazad ku Bohu.“ (Slova Isusa ku šestre Benigne Con-solate.)

„O Bože, kedz mi Ce už teľo uražil, něchcem ku tim uražkam pridac novu. Uražka bi to bula, kebi mi němal doveru ku Tebe!“ (Modľitba Albana Štolza.)

Pokajce še!

Všeliľaki mišľenki a žadosci prichadza-ju každy dzeń do tvojej duši a zaš odchadza-ju; ale medži timi mišľenkami a spominkami su taki, ktori jakbi dobri duchovni ocec na-pominal tebe na dobre a odvadza od zloho. To jest hlas našoho sumeňa. Kedz ce napomi-na, povidz sam sebe: „To je hlas Svatoľho vo mně.“ Prave po tom poznaš, že je to hlas Boží, kedz ce napomina ku dobromu. Chceš ozdaj buc něposlušńi, kedz Boh sam rozkazuje? Isce, že ně! Napominaj sam sebe slovami svja-toho Pisma: „Dněška kedz usľišíš hlas joho, nězatverdzuľ šerco svojo!“

Hlas Boží, sumeňe, hutori ku tebe a ku každemu člověku. Ale mnohi na to nežbaju. tak jak plani dzeci nežbaju na napomenuce otca, alebo matki svoje. To ale znači svojo šerco ešče vecej zatverdzojac, kedz člověka sumeňom napomina a von ňerobi podľa ňoho. A co še stava potom? Jak lekar, ktorí nechodzi už ku choromu, bo tot ňeslucha jeho radi a liki ňeprijima, tak i Boh prestava hutoric ku takim ľudzom a tak sumeňe oňemeje. To jest najvekse ňeščasce a calkom istotna draha do večnej zahubi, kedz člověk hřiši a sumeňe še už ňeoziva.

Často še stava, že Boh barz napadňe tresta ľudzi, ktorí tvardošijňe odpiraju hlasu Božomu. Sv. Leonard bul slavni, svati misionar. — V Riete bula misia. Lechkomišelna dama (žena) ňechcela chodzic na sv. misiu; preto odešla na letni pobit na vonkov; ale toho samoho večara, kedz še misii začali, vipuknul tam na vonkove oheň a paňi še mušela nazad vracic do mesta. Kedz še doznala, že v mesce za ten čas kim budu trimac misii, ňebudu še konac žadni bali, odišla druhi raz do druhoho mesta. Tam še pririchtovala a chcela odejsc na bal, tu odrazu zascihli ju kruti bolesci a za paru minuti umarla. — V Gaete mal Leonard kazaňe o zatverdživosci v hrichu a odrazu zvolal s velikim hlasom: „Šerco moje mi poveda, že tu jest jeden zatverdľivi hřiš-

nik. Kedz še neobraci, beda mu. Ešče tejto noci zascihne ho trest Boži!“

Opravdu bul pritomni jeden pan, ktorí so svojim životom daval ľem pohoršeňe druhim, ktorí už i od biskupa bul napominani. Ale aňi misijni kazaňe ho nepohnulo ku pokau. Večar pri večeri kľesnul umarti na žem a joho tvar ščarňela, že až hroza napolňila šickich, ktorí ho vidzeľi. — Na druhim mešce isti čľovek, ñeľem, že ñechcel isc na kazaňe sv. Leonarda, ale ešče i še višmival a nadaval na misionara, — odrazu ochorel a bul odveženi do špitaľu. Na druhi dzeň poslaľi pre kňaza, žebi ho vispovedal; z omiľu kňaz navščivil druhoho choroho a jak našol toho umirajucoho bulo už pozdno, — ruhavec bul už umarti.

Takich udalosci še stalo pri misijnej činosci sv. Leonarda vecej; ale i v každom valaľe še stava občas daco podobnoho, že čľovek zatverdźľivi a hluchi oproci hlasu Božomu, biva odrazu zascihnuti trestom Božim. Preto dňeška, kedz čujece hlas Joho, ñezatverdźujce šerca svojo. Bo hrozna vec jest upadnuť do ruk Boha živoho.

Radšej umrie jak zhrišic.

Toto pravidlo stalo še životnim heslom kraľa Ľudvika IX. Začšepila mu toti slova

joho vlastná matka. Vernosc tejto zásadze stala vášnivo založenoho kraľa veľo bojov a sebezapreňa, ale nepovoľil. Podľa svedectva svojich spovedníkov, nikdy nepoškvernil svoj sumeň českým hrichom.

Raz bačil človeka, ktorí bul calkom zohaveni malomocenstvom (prašiva chorota). I opital še jednoho zo svojich dvoraňinoch, že čomu bi dal prednosc — či buc takim chorim, alebo dopuščic še českoho hricha.

„Oh, radšej bi mi зробil sto českich hrichov, jak bi mi mal buc taki nakaženi,“ odpovedzel lechkomišelni dvoraňin.

Svati kraľ zhoršil še od takej odpovedzi a s veľiku nevoľu mu povedal: „Zaisce ti nemaš ani predstavu, co to znači buc v nemilosci Božej. Znaj tedi, že českoho hrichu treba še vecej bac jak šickoho zla na švece.“

Či nepoveda tebi tvuj život, že tak smišľaš jak tot dvorjanin?

Černi veľetok hrichov še vaľi po našej zemi a starhuje milioni ľudzi do svojich kalnich vod. Nevinosc dzecinska je ohrožena, rodzini život v širokich verstvach ľudzi znešveceni, mladež veľoraz zvedzena, špitale prepolňene su s neščešľivima žertvami hrišnej rozkoši.

So zarmutkom patri Isus na rozval, ktorí narobil hrich a smutne pozera na zbehov, ktorí ucekľi od Ňoho do tabora dijavola. Suc polni miloserdnej laski, vola na nich: „Vrace še!“ A

podava jim napred ruku pomocnu, chce roz-
lamac otrocki okovi, ktorí nemiloserdne sputali
hrišnu dušu.

Klementina Secchiova.

Bula u peršoho sv. prijimaňa a pri tom
sebe zapisala daskeľo životni pravidla, podľa
ktorich še chcela v živoce trimac. Šestnaste
pravidlo jej bulo: „Chcem hlavne ustcic Božske
Šerco Hospoda a skrivac še v tom Šercu.
Chcem ho milovac zo šickich šil a chcem ho
ustcic, jak ľem možem.“ Ku tomu pravidlu
pridala: Chcem radšej tišicraz umric, jak zro-
bic šmertilni hrich — hej — radšej tišicraz
umric, jak dobrovoľne zrobic jeden hrich ľech-
ki. Ne! Hospodi nechcem zrobic aňi najmenši
hrich, ktorí Tebe bi uražil. Naopak, chcem
zo šickim a skrze šicko Tebe, dobri Bože, še
ľubic.

Dumaš sebe mili čitateľu, že to buľi ľem
slova pobožneho dzecka, aľe skutki pozdnejše
že ozdaj buľi inakši. Ne! Klementina to po-
vedala važne a svojo slova skoro i skutka-
mi dokazala, v češkej skuške.

Nečisti jeden čľovek chcel ju zvejsc na
hrich a žebi došahnul svůj ciľ skorši, vstupil
do službi u jej rodičov. Na Rusadla bula mala
Klementina skoro rano na cichej Službe i pri-
jimala. Potom počas velkej Službi merkovala

na obisce. Tu še približil ten zvoditeľ. Ona ho šmelo odmita. Lem ne zahršic! Radšej umric! Našiflenstvu še ona braňi a vola o pomoc. Zašlepeni zlosin vihraža jej zo šmercu, kedz neprestaňe kričec a ňebudze mu po voľi. Marňe. Tu ju s nožom preklal. To še stalo 2. juna 1884. Klementina mala tedi 13 roki.

Žadni polovičatosci!

Svati Anselm raz vidzel jednoho chlupca, ktori mal na ňitkoj uvjazanoho ptačka. Chvilkami ho puščal a nazad ho pričahoval. A povedal sv. Anselm svojim provaditeľom: „Paťce, tak isto zahrava še i dijavol s dušami, ktori do svoho silka ulapil. Ľudze ku hrichu priviknuti dakedi žaluju za svojo zlozviki a obečaju nadeľej na sebe merkovac. Jak ten ptaček na ňitkoj uvjazani, chceju voľňe poľitovac, ale ľedvi od svojich hrichov še podňešu, dijavol jich zacaňňe nazad s nitku jich naruživosci. Taki ľudze ňenajdu šlebodi, ľem kedz pretarňňu s mĩloscu Božžu calkom totu ňitku zlich naruživosci a zviklosci, s ktoru d'ijavol jich ku sebe cahňe.“

Kral, sluha v klaštore.

Jednoho burľivoho ješinskoho dňa roku 1084 prišol unaveni pcestni do benediktinskoho klaštora v Korutanoch a pital, žebi ho

prijaŕi. Zdalo ŕe, že ňeznamí prichodzí je ňemí, bo ňehutoril a ľem zo znameňom daval na javo, že chce stúpic do kľaštora. Opat (igumen — predstaveni) ho prijal za sluĝbu. Za ošem roki vikonaval tot sluha najniše sluĝbi v kľaštore s najvekšú ušilovnoscu. Kedz češko ochorel a vidzel, že už ŕe bliĝi hodzina šmerci, otvoril usta svojo a prehlašil mnichom: „Ja Boleslav II., kraľ poľski. Za svojoho panovaňa robil mi veľo ukrutnosci. Medĝi iním mi tiĝ dal zabic svatoho ěľoveka, biskupa krakovskoho Stanislava. Za pokajaňa sluĝil mi ošem roki. Boh naj budze milostivi mojej duši!“

Priznaj ŕe zo svojich hričov!

Sin Boĝi vzal hriĝi na sebe. Preto mušel umric. Trecoho dňa však voskres zmertvich a perši jeho pozdrav ku apoštolom bul: „Mir vam!“ (Pokoj vam). Potom dichnul na ňich a povedal: „Prijmijce Ducha svjatoho. Komu odpušćice hriĝi, budu odpušćeni a komu zatrimece, budu zatrimani.“ (Jan 20. 23). Už perši krescaňe za ěasov apoštolskich viznaľali ŕe z hričov svojich. — Kedz ŕi ŝedol dajaki jid, mušiš ho virucac, bo inakší ŕe ňe uzdraviš. Kedz chceš abi tvoja duša ŕe uzdravila, mušiš jid hriĝu viverhnuc s uprimnu spovedzu.

Buce na straži a modlíjce še!

Cali náš život je boj, poveda Job. (7. 1.) Kto šak stoji proci nepraceľovi, nešmi zbraň vipušćic z ruki. Isti mňich ponosoval še raz predstavenomu kľaštora Todorovi, že už osmi rok bojuje proci zlim sklonom a že še mu nepodarilo jich vikorcňic. Nato mu odpovedzel igumen: „Ty še ponosuješ na marni ošemročni boj? Ja už žijem šćjdzešat roki v pustaciňe a němali mi za celi ten čas aňi jednoho dňa, kedi bi me buři toti zli skloni ochabili.“ Preto ňikda sebe ňedumajme, že sme už panami v dome svojoho šerca. Budzme na straži! Modľime še!

Umertvovaňe.

Šerco našo je zahradka v ktorej rošnu i jedovati travi; preto mušime všć mac pri ruke motičku svatoho umertvovaňa, žebi zme ju vikopaľi a odstraňili, bo inšak zo šerca staňe se zahradka polna cirňa a burjanu. Premahaj sám sebe! To búlo ustavične heslo svatic.

Priležitosc ku sebezapiraňu maš všć a všadzi dosć. — Kedz dostaňeš pismo, ktore bi ši takoj prećitac, odlož ho na bok na kratki čas a až potom ho prećitaj — premožeš sam sebe. Rad bi ši pri čitaňu kňihi znal jak tota, alebo ona udalosc dopadla — odporuj zveda-

vosci svojej a odlož knižku na bok — prečítaj to až druhiraz. — Maš dobri napad na jaziku — rad bi ší starhnul dajaki kvitok — strim še ot toho z laski ku Isusu Christu! Zrob to, co tebe je odporne: poslušaj; nehñevaj še, kedz ci ubližili...

Tak še možeš premahac i tišicraz na dzeñ a za kratki čas možeš došahnuc visoki stupeñ dokonalosci. Sama modlitba nikoho ñespasi. Človek še muši premahac, šilovac.

Chlib naš nasuščni.

Kedz človek ñema co jesc skoro upadñe do chorobi i umre. Podobñe i hladna duša upadñe skoro do chorobi a smerci hricha.

Preto, kedz chceme došahnuc šili duševnej, používajme chleba duševnoho. Isus povedal: „Ja chlib ku životu šveta. Kto ji mojo celo živi budze na vekí.“ Svjatomu Otcu Piu X. možeme podzekovac, že zrobil kivot ľehko pristupnim a dovoľil i virñikom často, ba každodzeñe prijimac Celo a Krev Isusa Christa.

Odstrañce hrich zo šveta a švet še premeñi na raj. Otdaľme hrich zo šerdca a zostupi do ñoho ñebo.

Moj Isuse, sceš, abi zahinuľi duše za ktore Ti umar na križu? Ti, Voskresenije i Život,

smiluj še nad teľa šercami, ktorí su teraz pô-
chovani v cernosci hrichu. Pitam zato, žebi
mi podzekovala Tebi za veľike víťazstvo ktore
ti vidobil nad pekelním nepraceľom. Šak Ti
sam mi obecal, že dostaňem šicko o co Tebe
doverne žadac budzem.

(Šestra Benigna Konsolata.)

Pečatali pozvolajetsja. O. Haderka, protoihumen Č. sv.
Izb. Praha 29. IX. 1937. S odobreniem i blahoslove-
niem Provitelstv eparchii Mukačevskoj i Praševskoj
† Alexander, † Povel. 30. IX. 1937.

„Blizše ko Christu,“ religijny uvahi. Vychodit ne-
pravideľno. Cína odnoho sošitu 50 h. Izdaje Reko-
lekcijnyj dom Hlučín, Slezko. Telefon Hlučín 33.
Pošt. šparkassa č. 39.556. Provadit O. Musil Č. sv.
Izb., Michalovce. — Otvičatelnyj redaktor Joann
Miekisch v Hlučíně. — Pečatala Typia, M. Ostrava,
Tešinska 21.

Hľan duše hrišna.

1. Hľan du - še hriš - na ošj pe - red vsim ľu -

dom su - dit ľsu - sa Pi - lat svo - ěim su - dom.

Choč Ho svja - tym zve i ru - ki vmy - va - je,

krov ne - po - vin - nu na smert o - su - dža - je.

2. Křest vře hotovŷj, - o Bože moj milŷj -
či ho donesti - budeř Ty mal sily.

3. To hřichi naři - čto mirŷ nemajut -
křest seŷ řaženķij - na tebe vkladajut.

4. Pláčme, o pláčme - i bijme sja v hrudi -
naj dľa ľsusa - choč to radost bude.

5. Čto s řalem sčirŷm, - v pokuti, s slezami
- křest nař neseme - ľsusa řľidami.